

READING MATURALNY

Tematy 3-4: Dobieranie + Multiple choice

Matura podstawowa + matura rozszerzona

Strategie, typowe pułapki, przykłady, trening maturalny i odpowiedzi z analizą

Zakres: Materiał uwzględnia typy zadań wskazane w Informatorze CKE o egzaminie maturalnym z języka angielskiego od roku szkolnego 2024/2025. Wszystkie teksty treningowe i przykłady w tym materiale są autorskie.

3. DOBIERANIE NAGŁÓWKÓW I TEKSTÓW

Jak rozwiązywać matching w Readingu bez zgadywania

W zadaniach typu matching trzeba dopasować nagłówek, pytanie, informację albo osobę do właściwego fragmentu tekstu. Najważniejsze nie jest znalezienie wspólnego słowa, ale rozpoznanie tej samej myśli wyrażonej w inny sposób.

1. Jakie zadania typu dobieranie możesz spotkać?

- dobieranie nagłówków do akapitów lub części tekstu
- dobieranie pytań lub informacji do części tekstu
- dobieranie osób, wypowiedzi albo krótkich tekstów do podanych stwierdzeń
- zadania, w których jedna część tekstu może pasować do więcej niż jednego pytania
- zadania z odpowiedziami dodatkowymi, które nie pasują do żadnego fragmentu

Ważne: CKE pokazuje w aktualnym Informatorze zarówno dobieranie nagłówków na poziomie podstawowym, jak i dopasowywanie pytań do części tekstu na poziomie rozszerzonym. Dlatego warto trenować oba mechanizmy.

2. Dobieranie nagłówków - czego naprawdę szukasz?

Nagłówek ma opisywać **główną myśl całego fragmentu**, a nie jeden szczegół, przykład albo pojedyncze słowo, które rzuca się w oczy.

A paragraph can mention a difficult beginning, but if most of it is about meeting a person who changes the situation, the best heading may be about friendship - not difficulty.

Mini przykład

Nagłówki:

- A. A disappointing start
- B. An unexpected friendship
- C. A new hobby

On my first day at the new school I knew nobody and spent the break alone. Then Lena from my class asked me to join her group. We discovered that we both loved photography, and within a few weeks we were spending most afternoons together.

Poprawna odpowiedź: B. An unexpected friendship

Dlaczego? Trudny początek pojawia się tylko jako tło. Główny rozwój akapitu dotyczy poznania Leny i powstania relacji.

3. Strategia do nagłówków - 6 kroków

KROK 1. Przeczytaj wszystkie nagłówki

Nie dopasowuj od razu. Najpierw zobacz, jakie pomysły przewijają się w odpowiedziach.

KROK 2. Podkreśl rdzeń znaczeniowy

Np. reason for change, unexpected problem, new solution, personal success. Nie skupiaj się na pojedynczych rzeczownikach.

KROK 3. Przeczytaj cały akapit

Pierwsze zdanie często pomaga, ale nie zawsze zawiera główną myśl. Zwracaj uwagę na but, however, although, eventually, instead.

KROK 4. Zrób mini streszczenie

Po akapicie zapisz w głowie 3-6 słów: problem with cost, change of plan, new friendship, reason for moving.

KROK 5. Dopiero wtedy wybierz nagłówek

Porównaj znaczenie mini streszczenia z nagłówkami. Szukaj parafrazy, nie wspólnych słów.

KROK 6. Sprawdź niewykorzystane odpowiedzi

Na końcu upewnij się, że nagłówek dodatkowy naprawdę nie pasuje lepiej do żadnego fragmentu.

4. Najczęstsze pułapki przy nagłówkach

Pułapka 1. Nagłówek zawiera słowo z tekstu

Paragraph: I joined a cooking course because I had recently moved out and could no longer rely on my parents to prepare meals. The first lessons were stressful, but after a month I was cooking confidently for my friends.

Nagłówek **A stressful course** brzmi znajomo, bo w tekście jest słowo stressful. Ale akapit jako całość dotyczy nauczania się gotować i wzrostu pewności siebie.

Pułapka 2. Prawdziwy szczegół zamiast głównej myśli

A paragraph may mention that a train was delayed by 40 minutes, but the real point may be that the delay led to an unexpected meeting and a job opportunity.

Nagłówek o opóźnionym pociągu opisuje tylko **szczegół**, nie główną myśl.

Pułapka 3. Nagłówek jest za szeroki

A paragraph about one family reducing plastic at home is not automatically about "Solving environmental problems worldwide".

Pułapka 4. Dwa nagłówki są bardzo podobne

Wtedy znajdź **jedno słowo różnicujące**: reason vs result, problem vs solution, past vs present, individual vs group.

Pułapka 5. Pierwsze zdanie Cię zwodzi

I had always hated public speaking. However, when our teacher asked me to introduce a guest at the school event, I agreed. To my surprise, I enjoyed it so much that I later joined the debate club.

Pierwsze zdanie sugeruje niechęć, ale główna myśl całego fragmentu to **zmiana nastawienia**.

5. Dobieranie pytań do części tekstu

Na rozszerzeniu możesz dostać tekst podzielony na części A-D oraz pytania typu:

- In which paragraph does the author explain why...?
- In which paragraph does the author mention...?
- In which paragraph does the author refer to...?
- In which paragraph does the author give an example of...?

Tutaj nie szukasz głównej myśli. Szukasz **konkretnej funkcji informacji** w danym akapicie.

Kluczowe czasowniki w pytaniach

Czasownik	Co masz znaleźć?
explain why	powód / przyczynę
give an example of	konkretny przykład
mention	wzmiankę o danej informacji
refer to	odniesienie do zjawiska / osoby / wydarzenia

describe	opis cechy, sytuacji lub procesu
contrast	zestawienie różnic
suggest	sugestię, często wyrażoną nie wprost

6. Jak pracować z czterema częściami A-D?

KROK 1. Przeczytaj pytania przed tekstem

Zaznacz słowa, które określają funkcję: why, example, misunderstanding, result, reason, change.

KROK 2. Skanuj tekst po znaczeniu

Nie musisz czytać każdej części trzy razy. Szukaj miejsc, które mogą realizować funkcję z pytania.

KROK 3. Zapisuj litery od razu

Jeśli część B pasuje do 2. pytania, zaznacz B przy pytaniu, ale pamiętaj, że ta sama część może czasem wystąpić ponownie.

KROK 4. Nie zakładaj zasady jeden do jednego

Czytaj uwagę w poleceniu. Jeśli napisano, że jedna część zawiera odpowiedzi na dwa pytania, wykorzystanie litery dwa razy jest prawidłowe.

7. Dobieranie osób lub krótkich tekstów

W tym typie najlepiej zrobić sobie prostą mapę:

Osoba	Najważniejsza cecha / potrzeba
A	chce podróżować tanio
B	szuka spokojnego miejsca
C	potrzebuje atrakcji dla dzieci
D	nie chce planować z wyprzedzeniem

Dzięki temu nie wracasz pięć razy do całych tekstów. Porównujesz wymaganie z krótkim profilem.

8. Trening 1 - dobieranie nagłówków

Dobierz nagłówki A-F do części 1-4. Dwa nagłówki podano dodatkowo.

- A. A hobby that became a source of income
- B. A plan ruined by the weather
- C. A surprising reason to change direction
- D. Learning from an embarrassing mistake
- E. A cheaper way to travel
- F. Help from an unexpected person

1.

When Nina started university, she planned to study law because most people in her family worked in legal professions. During her first term, however, she joined a student radio station just for fun. She became fascinated by interviewing people and producing programmes. By the end of the year, she had decided to transfer to journalism.

2.

On the morning of our mountain hike, the sky was perfectly clear. We ignored the hotel receptionist, who warned us that conditions could change quickly. Two hours later, heavy rain and thick fog forced us to turn back. Since then, I always check more than one weather forecast before a long walk.

3.

I used to make handmade candles as a way to relax after work. Friends began asking if they could buy them as gifts, so I created a small online page. Orders slowly increased, and last year I reduced my office hours because the candle business had become surprisingly successful.

4.

My bike chain broke five kilometres from home, and I had no tools with me. I was trying to work out what to do when an elderly man stopped and asked if I needed help. He lived nearby, brought a repair kit and fixed the problem in ten minutes. I still think about his kindness whenever I see a cyclist in trouble.

Odpowiedzi - Trening 1

- 1. C - Nina zmienia kierunek studiów z powodu niespodziewanego zainteresowania radiem i dziennikarstwem.
- 2. D - pogoda jest ważna, ale sens końcowy to lekcja wyciągnięta z błędu.
- 3. A - hobby stopniowo staje się źródłem dochodu.
- 4. F - problem zostaje rozwiązany dzięki pomocy nieznajomego.
- Dodatkowe: B i E.

9. Trening 2 - poziom rozszerzony

Przeczytaj części A-D. Do pytań 1-5 dopasuj właściwą część. Jedna część pasuje do dwóch pytań.

A

Community gardens are often presented as a modern response to city life, but the idea is far older than many people realise. In several European cities, small areas of land were already being divided among residents in the nineteenth century so that families with little money could grow vegetables for themselves.

B

Today, people join community gardens for very different reasons. Some want cheaper fresh produce, while others are mainly looking for contact with neighbours. In one London project, members even organise weekly outdoor dinners, turning the garden into a meeting place rather than simply somewhere to grow food.

C

The popularity of such gardens has created new difficulties. Waiting lists can be several years long, especially in densely populated districts. Some councils have responded by allowing temporary gardens on land awaiting construction, although gardeners know they may eventually have to move elsewhere.

D

Research suggests that the benefits go beyond food. People who regularly work in a garden often report lower stress and a stronger sense of belonging. Schools have also begun using small community plots to teach children where food comes from and to make science lessons more practical.

W której części autor:

1. wyjaśnia, jak władze próbują poradzić sobie z brakiem miejsc?
2. podaje przykłady społecznych funkcji ogrodów?
3. wspomina, że idea jest starsza, niż może się wydawać?
4. opisuje korzyści psychiczne i edukacyjne?
5. pokazuje, że motywacje uczestników nie są takie same?

Odpowiedzi - Trening 2

- 1. C - temporary gardens są reakcją na długie listy oczekujących i brak terenu.
- 2. B - kontakt z sąsiadami i wspólne kolacje pokazują społeczną funkcję miejsca.

- 3. A - tekst cofa się do XIX wieku.
- 4. D - lower stress + school science lessons.
- 5. B - some... while others... wyraźnie pokazuje różne motywacje.

10. Checklista przed zaznaczeniem odpowiedzi

- Czy mój nagłówek opisuje cały akapit, a nie jeden szczegół?
- Czy zauważyłem słowa zmieniające kierunek: but, however, although, eventually?
- Czy rozpoznałem parafrazę, zamiast szukać identycznego słowa?
- Czy odpowiedź nie jest zbyt szeroka albo zbyt wąska?
- Czy przeczytałem uwagę o odpowiedziach dodatkowych i możliwości powtórzenia litery?
- Czy potrafię wskazać konkretny fragment, który potwierdza moje dopasowanie?

Schemat: AKAPIT -> MINI STRESZCZENIE -> PARAFRAZA -> NAGŁÓWEK / PYTANIE -> DOWÓD

4. MULTIPLE CHOICE W READINGU

Jak eliminować odpowiedzi A/B/C/D i nie wpadać w dystraktory

W zadaniach wyboru wielokrotnego nie wystarczy znaleźć zdanie z podobnym słowem. Musisz sprawdzić, która odpowiedź jest w całości zgodna z tekstem i najlepiej odpowiada na konkretne pytanie.

1. Co może sprawdzać multiple choice?

- konkretną informację - specific information
- główną myśl fragmentu lub całego tekstu - main idea
- intencję autora - purpose / intention
- opinię lub nastawienie autora - attitude / opinion
- wniosek wynikający z tekstu - inference
- znaczenie fragmentu w kontekście
- relację między wydarzeniami, osobami lub argumentami

2. Strategia 7 kroków

KROK 1. Przeczytaj pytanie bez odpowiedzi

Najpierw ustal, czego szukasz: powodu, skutku, opinii, faktu czy wniosku.

KROK 2. Podkreśl ograniczniki

Szczególnie: according to the text, mainly, finally, now, in the first paragraph, why, what surprised, suggests.

KROK 3. Znajdź odpowiedni fragment

Nie odpowiadaj z pamięci całego tekstu, jeśli pytanie dotyczy jednego akapitu.

KROK 4. Spróbuj odpowiedzieć własnymi słowami

Zanim spojrzysz na A-D, sformułuj krótką odpowiedź. Dzięki temu trudniej dać się złapać na atrakcyjny dystraktor.

KROK 5. Porównaj wszystkie opcje

Nie zatrzymuj się na pierwszej, która brzmi sensownie.

KROK 6. Odrzuć odpowiedzi z jednym błędnym elementem

Jeżeli 90% odpowiedzi jest zgodne z tekstem, ale jeden szczegół jest sprzeczny, całość jest błędna.

KROK 7. Znajdź dowód

Przed zaznaczeniem odpowiedzi wskaż słowo, zdanie lub logiczne połączenie, które ją potwierdza.

3. Rodzaje pytań i sposób myślenia

A. Pytanie o konkretną informację

Text: The museum opens at 10 a.m., but visitors who book the guided tour may enter fifteen minutes earlier.

Pytanie może użyć parafrazy: **When can participants of the guided tour enter the museum?**

Szukasz konkretnej godziny i relacji earlier, nie ogólnego czasu otwarcia.

B. Pytanie o powód

Text: Maya stopped driving to work after parking charges doubled.

Poprawna odpowiedź będzie dotyczyć **wyższych kosztów**, nie np. ekologii, nawet jeśli ekologiczny powód wydaje się logiczny.

C. Pytanie o intencję autora

If you want a quieter weekend, try visiting the coast in October. The beaches are almost empty and many guesthouses offer lower prices.

Intencja: **recommend / encourage**, a nie tylko inform.

D. Pytanie o wniosek

By the time Noah reached the platform, the train was already disappearing into the tunnel.

Wniosek: **Noah missed the train**. Tekst nie musi użyć słowa missed.

E. Pytanie o opinię / nastawienie

I expected the app to save me time, but after a week of constant errors I deleted it.

Autor jest raczej **disappointed / dissatisfied**, nawet jeśli tych słów nie ma w tekście.

4. Siedem najczęstszych dystraktorów

1. Same-word trap - to samo słowo

Text: Leo considered moving abroad but eventually accepted a job in Kraków.

Opcja z **moving abroad** może być dystraktorem, bo considered nie znaczy decided.

2. Half-true answer - odpowiedź częściowo prawdziwa

Text: The room was small but bright and extremely comfortable.

Opcja: **The room was large and comfortable**.

comfortable - prawda; large - fałsz. Całość = fałsz.

3. Wrong time - zły czas

Text: Sara used to cycle to university, but now she takes the tram.

Pytanie o teraźniejszość -> odpowiedź **by tram**, nie by bike.

4. Wrong person - dobra informacja, zła osoba

Text: Alex wanted to visit the museum. Beth preferred the park. Chris suggested a café.

Każda informacja jest prawdziwa, ale musisz pilnować relacji **kto** -> **co**.

5. Too strong - odpowiedź zbyt mocna

Tekst	Błędny dystraktor
many people	everyone
sometimes	always
may cause	definitely causes
rarely	never
one reason	the only reason

6. Real-world logic - logiczne w życiu, ale nie w tekście

Text: Olivia bought a bicycle and now rides to work twice a week.

Nie możesz założyć, że zrobiła to **to save money** albo to improve her health, jeśli tekst nie podaje powodu.

7. Opposite after a contrast word

I was worried the course would be too advanced. However, the teacher explained everything so clearly that I found it surprisingly manageable.

Dystraktor może powtórzyć **too advanced**, ale ostateczna opinia po however jest pozytywna.

5. Słowa, po których trzeba zwolnić

- but - ale
- however - jednak
- although / even though - chociaż
- despite / in spite of - pomimo
- instead - zamiast tego
- rather than - zamiast / raczej niż
- eventually - ostatecznie
- initially - początkowo
- used to - kiedyś, ale już nie
- no longer - już nie
- unlike - w przeciwieństwie do

Zasada: Bardzo często odpowiedź znajduje się po zwrocie, który zmienia kierunek informacji: but, however, eventually, instead.

6. Eliminacja odpowiedzi A/B/C/D

Zamiast pytać tylko: "Która odpowiedź jest dobra?", sprawdź każdą opcję w ten sposób:

Opcja	Test
A	Czy tekst potwierdza wszystkie elementy odpowiedzi?
B	Czy odpowiedź odpowiada dokładnie na pytanie?
C	Czy nie pomyłono osoby, czasu, powodu lub skutku?
D	Czy odpowiedź nie jest zbyt mocna / zbyt ogólna?

7. Przykład eliminacji krok po kroku

Text: After finishing school, Emma wanted to travel for a year. She had already saved some money, but when she was offered a place on a competitive university course, she changed her plans and started studying immediately. She still hopes to travel during the summer holidays.

Question: Why did Emma change her original plan?

- A. She had not saved enough money.
- B. She received an educational opportunity she did not want to lose.
- C. Her family persuaded her to stay at home.
- D. She stopped being interested in travelling.

B jest poprawne.

A - tekst mówi, że miała już oszczędności. C - brak takiej informacji. D - nadal chce podróżować. B parafrazuje offered a place on a competitive university course.

8. Trening 1 - poziom podstawowy

Przeczytaj tekst i wybierz A, B, C albo D.

Last spring, Ben signed up for a weekend volunteering project at a wildlife centre. He expected to spend most of his time feeding animals, but on arrival he learned that volunteers were mainly needed to repair damaged fences

and clean outdoor areas. At first he was disappointed. However, after meeting the staff, he understood that this work was essential because the centre had recently been hit by a severe storm. By Sunday afternoon, Ben was exhausted but proud of what the group had achieved. He has already applied to return next month.

1. What surprised Ben when he arrived at the centre?
 - A. There were fewer animals than expected.
 - B. His duties were different from what he had imagined.
 - C. The centre had too many volunteers.
 - D. He had to work alone.
2. Why had the centre needed extra help?
 - A. Some facilities had been damaged by bad weather.
 - B. Several members of staff had left their jobs.
 - C. The number of animals had suddenly increased.
 - D. The centre was preparing for an inspection.
3. How did Ben feel by the end of the project?
 - A. He regretted taking part.
 - B. He was tired but satisfied.
 - C. He was angry about the organisation.
 - D. He was uncertain whether the work mattered.
4. What can we conclude about Ben?
 - A. He intends to volunteer at the centre again.
 - B. He wants to work professionally with animals.
 - C. He prefers practical work to working with animals.
 - D. He plans to organise his own volunteering project.

Odpowiedzi - Trening 1

- 1. B - expected feeding animals, but volunteers were mainly needed for repairs and cleaning.
- 2. A - severe storm + damaged fences.
- 3. B - exhausted but proud.
- 4. A - has already applied to return next month.

9. Trening 2 - poziom rozszerzony

Przeczytaj tekst i wybierz najlepszą odpowiedź A-D.

When the small town library announced that it would remove most of its printed reference books, local residents reacted angrily. Many assumed the decision was simply a way of saving money and reducing staff. Library director Hannah Cole says the reality was more complicated. Usage figures showed that some expensive reference volumes had not been opened for years, while demand for quiet study space had risen sharply. The library therefore decided to move rarely used material to a regional storage centre and convert the freed space into study rooms. Books can still be requested and delivered within two days.

The change has not convinced everyone. Retired teacher Malcolm Price argues that a library should allow people to discover information by browsing shelves, not only by searching a catalogue for something they already know exists. Cole accepts that something may be lost when fewer books are physically present, but points out that the new rooms are full almost every afternoon. She also notes that the library has used part of the space for free workshops on digital research skills.

Six months after the change, membership has increased slightly, although it is impossible to say whether the redesign is responsible. What is clear is that the debate has forced the library to explain its priorities more openly. A public meeting is now held every three months, giving residents a chance to suggest future improvements.

1. What misunderstanding did many residents initially have?
 - A. They thought the library planned to close completely.
 - B. They believed the changes were mainly about cutting costs.
 - C. They assumed all reference books would be destroyed.
 - D. They believed the library wanted fewer visitors.
2. Why were some books moved?
 - A. They were in poor condition.
 - B. The library did not own them.
 - C. They were rarely used and space was needed for another purpose.
 - D. Staff found them difficult to organise.
3. What is Malcolm Price mainly concerned about?
 - A. People may lose the chance to discover useful information unexpectedly.
 - B. Delivering books from storage takes too long.
 - C. Digital research workshops are replacing traditional lessons.
 - D. The library is becoming too noisy for older readers.
4. What does Hannah Cole admit?
 - A. The redesign has definitely increased membership.
 - B. The storage system often fails.
 - C. Keeping fewer books on site may have a disadvantage.
 - D. Residents should not have been consulted.
5. What positive result of the controversy is clearly stated?
 - A. The library has restored all the removed books.
 - B. The library communicates with residents more regularly.
 - C. The town has provided more money for library staff.
 - D. All critics now support the redesign.

Odpowiedzi - Trening 2 z analizą

- 1. B - Many assumed... saving money and reducing staff. Dystraktor A jest zbyt mocny: nigdzie nie ma mowy o zamknięciu biblioteki.
- 2. C - rarely used material + demand for quiet study space.
- 3. A - Malcolm mówi o browsing shelves i odkrywaniu czegoś, czego nie szukało się wcześniej.
- 4. C - Cole accepts that something may be lost when fewer books are physically present.
- 5. B - debata doprowadziła do regularnych public meetings i bardziej otwartej komunikacji.

10. Szybki trening dystraktorów

Zaznacz, dlaczego odpowiedź byłaby błędna:

Tekst	Dystraktor	Dlaczego?
Many students use the app.	All students use the app.	too strong
She used to work from home.	She works from home now.	wrong time
Tom suggested the café; Mia chose it.	Tom chose the café.	wrong person
The room was small but comfortable.	The room was large and comfortable.	half-true

He bought a bike. No reason is given.	He bought it to save money.	real-world logic
---------------------------------------	-----------------------------	------------------

11. Checklista multiple choice

- Czy wiem, o co dokładnie pyta zadanie?
- Czy zauważyłem słowa typu mainly, finally, now, why, suggests?
- Czy odpowiedziałem sobie własnymi słowami przed spojrzeniem na A-D?
- Czy sprawdziłem wszystkie opcje?
- Czy poprawna odpowiedź jest w całości zgodna z tekstem?
- Czy nie wybrałem opcji tylko dlatego, że powtarza słowo z tekstu?
- Czy odpowiedź nie jest zbyt mocna?
- Czy potrafię wskazać dowód w tekście?

Schemat: PYTANIE -> WŁASNA ODPOWIEDŹ -> FRAGMENT TEKSTU -> ELIMINACJA A/B/C/D -> DOWÓD

12. Co zapamiętać przed maturą?

W multiple choice nie wybierasz odpowiedzi, która brzmi najbardziej naturalnie. Wybierasz tę, którą **tekst potwierdza najlepiej i w całości**. Jeśli jedna opcja zawiera prawdziwy szczegół, ale nie odpowiada na pytanie, jest błędna. Jeśli zawiera trzy prawdziwe elementy i jeden fałszywy, również jest błędna.

Najważniejszy nawyk: nie pytaj "która odpowiedź wygląda znajomo?". Pytaj: "gdzie w tekście mam dowód, że ta odpowiedź jest w całości prawdziwa?"